EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 12.5.2021
COM(2021) 237 final

2021/0121 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie v Generální radě Světové obchodní organizace k žádosti Evropské unie o prodloužení výjimky WTO umožňující poskytování autonomních obchodních preferencí pro západní Balkán

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. PŘEDMĚT NÁVRHU

Cílem tohoto návrhu je rozhodnout o postoji, který má být jménem Unie zaujat v Generální radě Světové obchodní organizace (dále jen „WTO“) v souvislosti se zamýšleným přijetím rozhodnutí o prodloužení výjimky WTO umožňující Evropské unii (EU) poskytovat autonomní obchodní preference pro západní Balkán.

2. SOUVISLOSTI NÁVRHU

2.1. Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace z Marrákeše

Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace z Marrákeše (dále jen „Dohoda o WTO“) vstoupila v platnost dne 1. ledna 1995.

Evropská unie je smluvní stranou dohody.

2.2. Konference ministrů a Generální rada Světové obchodní organizace

Podle čl. IV odst. 1 Dohody o WTO je Konference ministrů oprávněna přijímat rozhodnutí ve všech otázkách vztahujících se ke všem mnohostranným obchodním dohodám.

Podle čl. IV odst. 2 Dohody o WTO v období mezi zasedáními Konference ministrů vykonává její funkce Generální rada.

Podle čl. IX odst. 1 Dohody o WTO přijímá WTO obvykle rozhodnutí cestou konsensu.

2.3. Zamýšlený akt Generální rady WTO

Podle čl. IX odst. 3 Dohody o WTO může být člen za výjimečných okolností zproštěn některého ze závazků.

V návaznosti na žádost EU může Generální rada WTO přijmout rozhodnutí o prodloužení stávající výjimky WTO umožňující EU poskytovat autonomní obchodní preference pro západní Balkán (dále jen „zamýšlený akt“).

Platnost stávající výjimky skončí dne 31. prosince 2021. Účelem zamýšleného aktu je proto prodloužit platnost výjimky do 31. prosince 2026.

Zamýšlený akt se stane závazným pro členy WTO v souladu s čl. IX odst. 3, jakož i s čl. II odst. 2 Dohody o WTO, který stanoví: „Dohody a související právní nástroje, zahrnuté do příloh 1, 2 a 3 [...], tvoří nedílnou součást této Dohody a jsou závazné pro všechny Členy“.

3. POSTOJ, KTERÝ MÁ BÝT ZAUJAT JMÉNEM UNIE

Evropský parlament a Rada přijaly dne 16. prosince 2020 nařízení (EU) 2020/2172[1], kterým se do 31. prosince 2025 prodlužuje platnost autonomních obchodních preferencí vztahujících se na produkty pocházející ze západního Balkánu (Albánie, Bosna a Hercegovina, Kosovo[*], Černá Hora, Severní Makedonie a Srbsko). Tyto obchodní preference byly poprvé uděleny

[1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2172 ze dne 16. prosince 2020, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1215/2009, kterým se zavádějí mimořádná obchodní opatření pro země a území účastnící se procesu stabilizace a přidružení zavedeného Evropskou unií či s tímto procesem spjaté (Úř. věst. L 432, 21.12.2020, s. 7).

[*] Tímto označením nejsou dotčeny postoje k otázce statusu a označení je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1244/1999 a se stanoviskem Mezinárodního soudního dvora k vyhlášení nezávislosti Kosova.

nařízením Rady (ES) č. 2007/2000[2], které bylo poté několikrát změněno a doba jeho použitelnosti byla prodloužena.

V případě neexistence výjimky ze závazků EU podle čl. I odst. 1 a článku XIII Všeobecné dohody o clech a obchodu z roku 1994 (dále jen „GATT 1994“) v nezbytném rozsahu by bylo třeba zacházení poskytnuté autonomními obchodními preferencemi rozšířit na všechny ostatní členy WTO.

EU je proto povinna předložit žádost o prodloužení platnosti výjimky WTO udělené podle čl. IX odst. 3 Dohody o WTO a týkající se autonomních obchodních preferencí přiznaných ze strany EU západnímu Balkánu, a to na další pětileté období, tj. do 31. prosince 2026. Současně s předložením této žádosti by EU rovněž měla podpořit její přijetí v Generální radě WTO.

Jednalo by se o čtvrté prodloužení platnosti výjimky, jež byla poprvé udělena dne 8. prosince 2000 s platností do 31. prosince 2006[3] a naposledy prodloužena dne 7. prosince 2016[4]. Důvodem pro první udělení výjimky a prodloužení její platnosti je přetrvávající obtížná hospodářská situace v daném regionu a skutečnost, že preferenční zacházení pro způsobilé produkty, jež Unie těmto zemím poskytuje, by mělo podpořit hospodářský rozvoj v souladu s cíli GATT 1994.

4. PRÁVNÍ ZÁKLAD

4.1. Procesněprávní základ

4.1.1. Zásady

Ustanovení čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) zavádí rozhodnutí, kterými se stanoví „*postoje, které mají být jménem Unie zaujaty v orgánu zřízeném dohodou, má-li tento orgán přijímat akty s právními účinky, s výjimkou aktů, které doplňují nebo pozměňují institucionální rámec dohody*“.

Pojem „*akty s právními účinky*“ zahrnuje akty s právními účinky na základě pravidel mezinárodního práva, kterými se dotyčný orgán řídí.

4.1.2. Uplatňování v tomto konkrétním případě

Generální rada WTO je orgán zřízený dohodou, konkrétně Dohodou o WTO.

Akt, který má Generální rada přijmout, představuje akt s právními účinky. Zamýšlený akt bude závazným podle mezinárodního práva v souladu s čl. II odst. 2 a čl. IX odst. 3 Dohody o WTO.

Zamýšlený akt nedoplňuje ani nepozměňuje institucionální rámec dotčené dohody.

Procesněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU.

4.2. Hmotněprávní základ

4.2.1. Zásady

Hmotněprávní základ rozhodnutí podle čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU závisí především na cíli a obsahu zamýšleného aktu, v souvislosti s nímž se postoj jménem Unie

---

[2] Úř. věst. L 240, 23.9.2000, s. 1. Nařízení naposledy pozměněné nařízením (ES) č. 530/2007 (Úř. věst. L 125, 15.5.2007, s. 1) a kodifikované nařízením Rady (ES) č. 1215/2009 ze dne 30. listopadu 2009 (Úř. věst. L 328, 15.12.2009, s. 1).

[3] WT/L/380.

[4] G/C/W/731.

zaujímá. Sleduje-li zamýšlený akt dvojí účel nebo má-li dvě složky a lze-li jeden z těchto účelů nebo jednu z těchto složek identifikovat jako hlavní, zatímco druhý účel či druhá složka je pouze vedlejší, musí být rozhodnutí přijaté podle čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU založeno na jediném hmotněprávním základu, a sice na tom, který si žádá hlavní nebo převažující účel či složka.

4.2.2. Uplatňování v tomto konkrétním případě

Hlavní cíl a obsah zamýšleného aktu se týkají společné obchodní politiky.

Hmotněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž čl. 207 odst. 4 první pododstavec Smlouvy o fungování EU.

4.3. Závěr

Právním základem navrhovaného rozhodnutí by měl být čl. 207 odst. 4 první pododstavec ve spojení s čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU.

2021/0121 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie v Generální radě Světové obchodní organizace k žádosti Evropské unie o prodloužení výjimky WTO umožňující poskytování autonomních obchodních preferencí pro západní Balkán

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 207 odst. 4 první pododstavec ve spojení s čl. 218 odst. 9 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace (dále jen „Dohoda o WTO“) byla uzavřena Unií rozhodnutím Rady 94/800/ES[1] a vstoupila v platnost dne 1. ledna 1995.

(2) Podle čl. II odst. 2 Dohody o WTO dohody a související právní nástroje zahrnuté do příloh 1, 2 a 3 (dále jen „mnohostranné obchodní dohody“), včetně Všeobecné dohody o clech a obchodu 1994 (dále jen „GATT 1994“), tvoří nedílnou součást Dohody o WTO a jsou závazné pro všechny členy.

(3) Podle čl. IV odst. 1 Dohody o WTO je Konference ministrů oprávněna přijímat rozhodnutí ve všech otázkách vztahujících se ke všem mnohostranným obchodním dohodám. Ministerská konference je složená ze zástupců všech členů a schází se nejméně jednou za dva roky. Podle čl. IV odst. 2 Dohody o WTO však v období mezi zasedáními Konference ministrů vykonává její funkce Generální rada. Podle čl. IX odst. 1 Dohody o WTO přijímá WTO obvykle rozhodnutí cestou konsensu.

(4) Podle čl. IX odst. 3 Dohody o WTO může za výjimečných okolností Konference ministrů rozhodnout o zproštění člena některého ze závazků, které mu jsou uloženy Dohodou o WTO nebo některou z mnohostranných obchodních dohod.

(5) Unii byla poprvé udělena výjimka z jejích závazků podle čl. I odst. 1 GATT 1994 dne 8. prosince 2000 s platností do 31. prosince 2006[2], která byla naposledy prodloužena dne 7. prosince 2016 do 31. prosince 2021, v rozsahu nezbytném k tomu, aby Unie mohla poskytovat preferenční zacházení pro způsobilé produkty pocházející ze západního Balkánu.

(6) Dne 16. prosince 2020 Evropský parlament a Rada přijaly nařízení (EU) 2020/2172[3], kterým se platnost autonomních obchodních preferencí pro západní Balkán (Albánie,

---

[1] Rozhodnutí Rady 94/800/ES ze dne 22. prosince 1994 o uzavření dohod jménem Evropského společenství s ohledem na oblasti, které jsou v jeho pravomoci, v rámci Uruguayského kola mnohostranných jednání (1986–1994) (Úř. věst. L 336, 23.12.1994, s. 1).

[2] WT/L/380.

[3] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2172 ze dne 16. prosince 2020, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1215/2009, kterým se zavádějí mimořádná obchodní opatření pro země a území účastnící se procesu stabilizace a přidružení zavedeného Evropskou unií či s tímto procesem spjaté (Úř. věst. L 432, 21.12.2020, s. 7).

Bosna a Hercegovina, Kosovo*, Černá Hora, Severní Makedonie a Srbsko) znovu prodlužuje do 31. prosince 2025.

(7) V případě neexistence výjimky ze závazků v rámci WTO by uplatňování autonomních obchodních preferencí pro západní Balkán do 31. prosince 2025 ze strany Unie bylo třeba rozšířit na všechny ostatní členy WTO.

(8) Žádost o prodloužení platnosti výjimky WTO umožňující poskytování autonomních obchodních preferencí pro západní Balkán je odůvodněna přetrvávající obtížnou hospodářskou situací v daném regionu a skutečností, že preferenční zacházení pro způsobilé produkty, jež Unie těmto zemím poskytuje, by mělo podpořit hospodářský rozvoj v souladu s cíli GATT 1994 a nevytvářet překážky pro obchod ostatních členů WTO. Výjimečné okolnosti odůvodňující prodloužení platnosti výjimky podle čl. I odst. 1 a článku XIII GATT 1994 tudíž stále platí.

(9) Je vhodné stanovit postoj, který má být jménem Unie zaujat v Generální radě WTO, jelikož prodloužení výjimky WTO týkající se autonomních obchodních preferencí přiznaných Unií západnímu Balkánu bude pro členy WTO závazné,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Postojem, který má být jménem Unie zaujat v Generální radě Světové obchodní organizace (WTO), je požádat o prodloužení stávající výjimky WTO týkající se autonomních obchodních preferencí přiznaných Unií západnímu Balkánu do 31. prosince 2026 a podpořit přijetí uvedené žádosti.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Komisi.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně

* Tímto označením nejsou dotčeny postoje k otázce statusu a označení je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1244/1999 a se stanoviskem Mezinárodního soudního dvora k vyhlášení nezávislosti Kosova.